

Група відомих українських мовців на міжнародній конференції

Адреса:
Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телефон: HENDERSON 4-0807
Тел. УНІ: HENDERSON 4-1016

ГОМФРІ ВВАЖАЄ, ЩО АМЕРИКА ЗАБЕЗПЕЧЕНА ПЕРЕД ДЕПРЕСІЄЮ

Нью-Йорк. — Секретар скаргу, Джордж М. Гомфрі заявив, що "не буде депресії в Америці без уваги на те, чи ми закінчили перемірювати правдивий мир або продовжувати розвивати збройну оборону. Немає підстави боятися миру" — сказав секретар скаргу у промові до більше ніж тисячі редакторів і видавців газет на річному зібранні агенції "Асоційовані Преси" в готелі Вальдорф Асторія. "Немає розумної підстави до депресії, хіба, що нам не вдається сповняти те, що ми маємо сповняти і що нам забракне відваги і передбачуваності це зробити".

Це була перша промова секретаря скаргу від часу перебування ним урядування. У ній представник Гомфрі скаргу політику нової адміністрації, яка вимагає зниження податків, коли витрати уряду "будуть під контролем". Він стверджує, що внаслідок "нездорової політики попередньої адміністрації, наступила інфляція й обесцінення валют і загрози втрати кредитів" і тому адміністрація Айсенауера унаслідок довгої висотою 267 мільярдів доларів, а крім того має зобов'язань на суму 81 мільярдів, які мусять бути сплачені з податків в 1954 і в наступних роках. Щоб цьому полатати, нам "треба шукати і знайти оцей делікатний баланс, який дасть нам військову готовність до оборони проти нападу ззовні, а в тому самому часі нам треба втримувати нашу економічну силу у внутрі. Це наші двоякі проблеми, які нам треба розв'язати водночас" — понавів секретар скаргу.

Інтернованих в Кореї англійців перевезено до Москви

Москва. — Сім цивільних англійців, які з вибухом корейської війни були захоплені й інтерновані комуністами, прибули вчора до Москви, — звідки мають бути повернені до Англії. Їх перевезено до Москви "люксовим" транс-сибірським потягом, а під час подорожі совєтська обслуга докладала всіх зусиль, щоб їх відгодувати після тривалого перебування в полоні. Майже всі ці інтерновані належать до колишньої англійської дипломатичної або релігійної місії в Кореї. Між ними є теж колишній англійський уповноважений міністер в Кореї капітан Віліям Голт та англійський список Кореї А. С. Купер. Їхнім звільненням та репатріацією совєтський уряд хоче довести свою "добро волю" в теперішньому пропагандисткому "мирному наступі". Репатріацію оповідають, що разом з ними перебували в полоні теж деякі цивільні американці та що три умерли.

Одним із перших американців, звільнених з комуністичного полону в Кореї, був воїн Роберт С. Стелл з Балтимора, Мд. Обслуга Червоного Хреста переносить його на лежку через контрольний пункт в Панмунджом, де відбувається виміна. Між двома сотнями альянтських полонених, звільнених в перших двох днях виміни, — було 30 американців в першому й 35 в другому дні.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ВИМІНА ПОЛОНЕНИХ В ПАНМУНДЖОМ

В ДРУГОМУ ДНІ ВИМІНИ РЕПАТРІОВАНО 35 АМЕРИКАНЦІВ

Панмунджом, Корея. — Започаткована минулого понеділка виміна хворих і поранених полонених продовжувалася у вівторок і в тому дні комуністи звільнили та передали альянтам 35 американців, 12 англійців, 3 турків і 50 південних корейців, разом 100 осіб. Альянти зі свого боку репатріювали назад на комуністичну територію в тому другому дні виміни 400 китайців і 50 північних корейців. Рівночасно комуністи повідомили альянтське командування, що до Касонг, найбільшого комуністичного міста біля місця виміни в Панмунджом, прибув черговий транспорт призначений для обміну альянтських полонених. Під час виміни другої групи полонених, ті американці з першої групи, репатріюваної першого дня, вже були перейшли всю першу передбачену лікарську перевірку та були в дорозі до Японії, звідки будуть розіслані до своїх домі. При виміні полонених в другому дні був привезений головний командант альянтських наземних військ в Кореї, ген. Тейлор, та інші високі старшини його штабу. В коротких розмовах з кореспондентами звільнені полонені переповідають свої спостереження з довгого перебування в полоні. Насамперед стверджують, що комуністи звільнюють далеко не всіх альянтських полонених, які підходили б під постанову про виміну. Звільнені південні корейці оповідають, що багато з їх товаришів померло в комуністичних таборих. Ще інші стверджують, що в таборах комуністи намагалися їх "переконувати", викладаючи їм комуністичні теорії, але в розмовах жаден із звільнених до сих пор не виявляв будь-яких симпатій до комунізму, хоч не всім їм було дозволено говорити з кореспондентами. Загальний стан звільнених є досить добрий, крім двох звільнених, один з яких важко хворий на чахотку, а другий втратив свої ноги. Проте підозрюють, що ці в перших групах звільнених були спеціально вибрані комуністами, щоб справити позитивне враження. Тимчасом комуністи, як цього загально сподівалися, вже почали свою пропаганду у зв'язку із звільненнями їхніх полонених. Комуністична радіо-станція в Пекіні вже говорить про "тіні людей", повернутих з "таборів жаку" на острові Кодже. Американська преса в цих двох днях у величезній частині запевняла об'єктивними інформаціями про звільнення альянтських полонених, зокрема американців; подаючи теж їхні списки й адреси та численні фотографії з процесу виміни й перевозу збори.

Тефт плянує зламання обструкції в сенаті у справі прибережної нафти

Вашингтон. — Сен. Роберт Тефт, керівник республіканської політики в Сенаті, придумує способи зламання опозиції демократичних сенаторів проти законопроєкту, який передбачує призначення стейтам права власності на нафтові багатства стейтам, за винятком під морською водою нафтових багатств. Демократи ведуть постійну обструкцію проти цього проєкту, виглошуючи домі промови в Сенаті, хоч заперечують, що це "філібастер" (обструкція).

Тефт здійснив ухвалення формального внеску для закриття дискусії над цією справою, однак не відважується вийти з цим внеском публічно. — Сен. Гюберт Г. Гомфрі, демократ з Мінесоти, промовляючи до 1,000 делегатів на конференції юні бартердерів і мільярдів, що зібралися в Атлантик-Сіті, висунув закид проти республіканців, що вони, ухвалюючи передачу нафтових багатств стейтам, призводять до такого скандалу, який стався за часів президента Куліджа з продажем у приватні руки нафтових ресурсів в Тіпал Дом. Він доводить, що прибережні нафтові багатства не будуть використані на розбудову доріг, як це стверджує республіканці, тільки збагачать ще більше приватні нафтові підприємства.

Доллес про сподівання замирення в Кореї

Вашингтон. — Напередодні відліту до Парижу на засідання Ради Північно-Атлантичного Пакту, державний секретар Дж. Доллес відбув невідомі розмови про те, що ті країни мали б надатися охоронити права під протекторатом Об'єднаних Націй. Про свої плани у близькій нараді Північно-Атлантичного Пакту, Доллес стверджує бажання ЗДА допомогти плянам військового поступу. Протягом ці розмови матимуть чисто військового значення, бо для політичних переговорів місце буде деінде і вони повинні відбуватися в ширшій площині. Однак розмови, що тепер відбуваються в Панмунджом, стелять шлях і для пізніших розмов про політичні справи, ЗДА ще далі поділяють погляд Об'єднаних Націй про потребу об'єднання Кореї. Дотеперішні розмови, про визначення границі між південною і північною частиною Кореї для майбутнього замирення, мають свої підстави в тому, що війна в Кореї скінчилася біля 20 червня 1951 р., однак він стверджує, що така оцінка була зроблена і передана йому за підписом голови об'єднаного генерального штабу, генерала Омара Н. Вредлі. Цей погляд, що війна буде короткотривала, був важливим пунктом при переслуханні в сенатській комісії над причинами недовгої амуції в Корейській війні. При цій нагоді з'явилися твердження, що армія дістала накази не запускати

БОЛЕН ЗАПЕВНЯЄ КРЕМЛЬ ПРО МІРНІ ІНТЕНЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОГО УРЯДУ

Москва. — З'єднини Держави Америки бажують "дати свій вклад в справу світового миру" та дружньо полагати "всі справи, які вимагають вирішення" між американським і совєтським урядами. — Запевняв вчора новий американський посол в Москві, Чарльз Е. Болен, передаючи в Кремлі голові Верховної Ради СРСР, маршалу К. Ворошилову, свої креденційні листи. Амбасадор Болен, в товаристві 15 інших членів свого дипломатичного штабу, зголосився в Кремль в понеділок о год. 1-й пополудні та передав формального листа про відкликання, небажаного в Москві попереднього амбасадора Кеннана й свої креденційні листи. Передаючи ці листи, амбасадор Болен склав маршалу Ворошилову таку заяву: "Ваша Екzellenція: Я маю честь передати листи, які акредитують мене, як амбасадора З'єднаних Держав Америки до уряду Союзу Совєтських Соціалістичних Республік, та вручити Вам листи про відкликання мого попередника. Уряд З'єднаних Держав в своїй закордонній політиці постійно керується бажанням дати свій вклад в справу світового миру, піднести респект для міжнародних зобов'язань та розвинути приязні відносини між націями. Згідно з цими принципами, мій уряд щиро сподіється, що всі питання, які вимагають вирішення між нашими двома урядами, можуть бути покладені дружньо. Я активно прагну до досягнення тих цілей і я сподіюсь, що мої зусилля зустрічатимуть співпрацю представників совєтського уряду. Як амбасадор З'єднаних Держав я намагатимусь цілком репрезентувати надії й почування американського народу, який зберігає почування щирої приязні до народів Союзу Совєтських Республік". Відповів на заяву амбасадора Болена, маршал Ворошилов і зі свого боку склав подібні запевнення, ствердячи, що совєтський уряд бажає дружніх розв'язати всі спірні проблеми між обома країнами та вдержувати приязні стосунки між обома країнами.

Бентон передбачує відділення пропаганди від державного департаменту

Вашингтон. — Перед сенатською підкомісією закордонних справ складає свідчення кол. сенатор Вільям Бентон з Коннектикута, заявляючи, що він чув про постанову відділення уряду пропаганду на світові розміри від департаменту стейту. Сен. Бок Р. Гікенлупер, як член комісії, відповів, що це тільки поговорка. Бентон же колишній асистент секретаря стейту для ведення світової пропаганди щоб утримати її під контролем департаменту, однак він погоджується на проєкт відділення від стейтського департаменту пропаганди в справі холодної війни, бо це "чорна пропаганда" до якої стейтський департамент не надходить. На думку Бентона "Голос Америки" треба затримати при департаменті, однак його треба збільшити і призначити на це більш фонди. Він вказував на Союзники як на майстрів пропаганди, що вони не раз розглаголюють одну й ту саму пропаганду тридцять років, щоб досягнути успіху.

Маршал каже, що об'єднаний ген. штаб передбачував кінець війни в 1951 р.

Вашингтон. — Ген. Джордж К. Маршал, колишній секретар оборони, признав, що він підписав цілу низку бюджетних вимог для оборони 27 вересня 1950 р., на підставі передбачування, що війна в Кореї скінчиться біля 20 червня 1951 р., однак він стверджує, що така оцінка була зроблена і передана йому за підписом голови об'єднаного генерального штабу, генерала Омара Н. Вредлі. Цей погляд, що війна буде короткотривала, був важливим пунктом при переслуханні в сенатській комісії над причинами недовгої амуції в Корейській війні. При цій нагоді з'явилися твердження, що армія дістала накази не запускати

НАТО не бачить змін в совєтських цілях

Париж. — Постійна Рада Організації Північно-Атлантичного Договору (НАТО) поінформувала вчора Секретаріат і Політичний Комітет цієї організації про можливі підстави до припущення про будь-яку основну зміну в "совєтській закордонній і військовій політиці, не зважаючи на теперішню совєтську "мирну офензиву". Із Секретаріату й Політичного Комітету запевняють, що немає абсолютно жадних підстав і доказів, які скріплювали б переконання, що теперішні совєтські дипломатичні маневри мають будь-яку іншу ціль, як тільки бажання приспати

КОМУНІСТИ МУСЯТЬ РЕЄСТРУВАТИСЯ ЯК ЧУЖИННІ АГЕНТИ

Вашингтон. — Комуністичну партію матаврували як "совєтську дилку" і наказали їй переслати федеральному уряду до зареєстрування список своїх членів, а теж і фінансовий звіт. Таке рішення винесла Рада Контролі Північних Дій, що його назвав генеральний прокуратор Вранел "великою допомогою департаменту справедливості у змаганні до припинення зловин на скниження нашого уряду насильям і до заведення диктатури пролетаріату". У практиці це матиме такий наслідок, що кожного комуніста будуть вважати совєтським агентом. З інших джерел звісно, що уряд почне старання, щоб і 25 організацій, які матаврувані департаментом справедливості як комуністичні фронти, теж були приєднані зареєструвати себе так само, як має зареєструвати себе комуністична партія.

Питання реєстрації комуністів як агентів закордонної сили вивчала Рада Контролі Північних Дій впродовж 19 місяців на підставі Акту про Внутрішню Безпеку з 1950 р. Рада відбувала переслухання, під час яких адвокати комуністичної партії пробували

СССР підриває економіку ЗДА

Вашингтон. — У цих днях було сповіщено в Конгресі про те, що Росія заливає ринок ЗДА своїм поташем, який вона кидає закордон по демпінговим цінам, себто по цінам, які не відбивають дійсної вартості товарів, а спрямовані на підірвати торгівлі чи промислу іншої країни. Про це заявив у Конгресі віцепрезес Американської Потошної Компанії, який стверджує, що Росія ввозить сюди поташ по штучно заниженим цінам. Інші чинники, зацікавлені в торгівлі поташем, звернули увагу Конгресу на можливість боротьби з російським демпінгом на підставі проти-демпінгового закону з 1921 року. Головний закупщик фармерської Біржі східних стейтів, Дж. Мерс потверджує, що в останніх тридцятьох днях було закуплено багато поташу, про який було припущення, що він походить із контрольованої комуністами Західної Німеччини. У зв'язку з зацікавленням цією справою Палати Репрезентантів, він заявив, що його кондери не буде більше закуповувати матеріялі, що походять з комуністичних країн.

Аденауер відкриває виборчу кампанію згадкою про промову Айсенауера

Гамбург, Німеччина. — Канцлер Аденауер зараз після повороту з Америки почав виборчу кампанію в розмові з журналістами. Він заявив, що 1953 рік буде вирішальним для Європи, а Німеччина стоїть у правдивому центрі світових рішень. Тому його партія — Християнсько-Демократичний Союз бере на себе велику відповідальність за

Йошіда організуватиме коаліційний уряд Японії

Токіо. — Вибори в Японії не дали ніодній партії такої більшості, щоб могла перейти владу в країні. Дотеперішній прем'єр Шігегу Йошіда мусиме запросити до участі в уряді ще якусь іншу партію, бо його ліберальна партія дістала тільки 199 по-сольських мандатів на всіх 466 членів нижчої палати японського парламенту. Прогресивна партія здобула 76 по-сольських місць, лівої соціалістичної 66, праві соціалісти 66, інша ліберальна партія 35, комуністи 1, а всі дрібні партії 17. Комуністи не мали в попередньому парламенті ані одного посла, хоч на їхні листи впавав був мільйон голосів, тепер вони здобули тільки 700,000 голосів, але їм вдалося вислати одного посла до парламенту. В цих виборах видно мале пересунення наліво: ліві соціалісти збільшили свої мандати на 16 по-лів. Праві соціалісти здобули 6 послів більше. Ліберали втратили 13 послів, прогресивна партія 13, а ліберали Готоями 4 послів. Політичні кола стверджують, що внаслідок виборів не дає тривалої більшості, тому декого надіється нових виборів восени.

ЧЕРЧИЛ ЗА ЗУСТРІЧ ПРЕДСТАВНИКІВ ВЕЛИКОДЕРЖАВ

Лондон. — Прем'єр міністр Черчил заявив у парламенті, що сприяє зустрічі представників тих великодержав, що ведуть "холодну війну". Виступаючи проти заяви Айсенауера, Черчил стверджує, що промова президента Айсенауера зовсім не виглядає на виклик Совтам, як про це говорив провідник англійських лівих соціалістів, що Черчил надіється, що можуть відбутися розмови між най-

вищими представниками тих держав, що в тому зацікавлені. Представники опозиції Герберт Морісон заявив, що його партія підтримує заяву прем'єра. Також посол Беан схвалив те місце промови президента Айсенауера, в якому говориться про змагання до миру — Черчил не хотів відповідати на запити про різного поглядів, яка панує між Англією та ЗДА в деяких справах політики Далекого Сходу.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1933

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined)
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На пів року	5.25	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50
Число з місця (з англійською частинкою).		Saturday's issue (The Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	\$ 3.00	One year	\$ 3.00
На пів року	2.00	Six months	2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.
Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОВЕРНЕННЯ ДО
„ЗАКОННИХ ГРАНИЦЬ“

Ще досі нема відповіді Москви на останню промову президента Айтєнґера в справі миру. Зате населення СРСР уже знає зміст цієї промови. Поминаючи те, що ця промова розголошена на всі лади 45 різними мовами самими 3'єдними Державами, теж совєтська преса передала її найважливіші частини за совєтською новинарською агенцією Тасс. Це, що так скоро передано в Совстах її зміст, з великою несподіванкою, бо до цього часу ця преса збавала такі промови звичайно цілковитою мовчанкою, або згадувала про них пізніше, коли Кремль мав уже готову на них відповідь. Також і ця подія вказувала б на якісь перемири в Кремлі, на тему яких появляються тепер раз-у-раз різні згоди. Згадки про такі промови не друковано давніше в совєтській пресі без лайок та напастей на демократичний світ і американських воєнних палів. Але тим разом і цього не було, що теж загадочне.

Найважливіше, що люди в Совстах уже знають, які з мирові вимоги президента Айтєнґера та Заходу, який з ним в тієї справі в цілковитій згоді. Щодо цього не може бути вже ніякого сумніву. Тому теж різні політичні коментатори, маючи перед собою такий важливий мировий документ, почали його тепер з усіх боків розбирати, щоб усі його акценти зрозуміли, як в Америці, так і в світі, а в першу чергу в Кремлі, від якого тепер залежить, чи настає замирення.

Найцікавіше сказати в промові през. Айтєнґера щодо миру в Кореї. Його тісно зв'язано не тільки з цілістю Кореї та вільним голосуванням, але теж з миром в Індокитаї й Малаїї. Замирення в Кореї на те, щоб зупинити червоні війська на підтримання війни в Індокитаї чи Малаїї, було б „опушанством“, говорив президент Айтєнґер. Ясно говорив президент також в справі незалежності Австрії, чи незалежності Західної Німеччини та її об'єднання з Східною Німеччиною, що під совєтською окупацією. Заявив президент досить ясно й проти розвитку Європи, до чого Москва змагає, сточаючи за широку європейську громаду в рамках Північно-Атлантичного Договору. Заговорив він також і за визволення, яке — як підкреслює Нюрк Тайме — 17 квітня — має бути „міромом“ справжніх мирових інтенцій Кремлю. „Президент Айтєнґер заявив за повну незалежність для східно-європейських націй, що тепер під совєтським пануванням, щоб таким чином покінчити з неприродним поділом континенту“, пише Н. П. Тайме.

Тепер питання, хто це з ті „східно-європейських націй“? Таке питання ставило собі чимало журналістів, даючи на нього одностайно теж і відповіді. Всі вони стверджують, що це відноситься тільки до сателітів і змагає до цього, щоб повернути „Росію до її природних границь“. При тому цитують ще й Доллеса, який хвалив промову Айтєнґера перед ними самими редакторами, до яких промовляв президент. Д. Лоренс заявив, що президент Айтєнґер не відступив від „політики визволення“, а не згадував ширше про неї в своїй промові тому, бо залишив цю проблему Доллессу. Знов секретар стейту, згадуючи про народи Польщі, Чехословаччини, Мадяри, Болгарії, Румунії, Литви, Естонії та Латвії, вразив, заявив, що „ми не приймемо їхньої неволі як перманентну історичну дійсність“. Також Волтер Липпмен підкреслює, що президент Айтєнґер не вступив у своїй промові проти „існування Совєтів“, а тільки проти їх „імперіальної експансії“, вимагаючи від них уступлення до „законних державних границь“.

В такому розумінні говориться тепер про „помірквані“ мирові вимоги президента Айтєнґера та цілого Заходу. Звертаємо на ту „поміркваність“ окрему увагу тому, щоб усім нам стояла ясно проблема Східної Європи в останній мировій позиції демократії.

ГОСПОДАР У ВАШИНГТОНІ

Негайно після виступу історичної промови президентом Айтєнґером з викликом до Совєтів показати ділом, що вони бажають миру, зібрався кабінет секретарів міністрів, щоб порозумілись щодо підтримки цього становища президента. Айтєнґер був тоді на візничині в місті Огаста, у стейті Джорджія і кабінетом проводив віцепрезидент Річард М. Ніксон. Газетні репортери відмітили, що таке засідання саме собою незвичайне, а деякі радіо промови одержали ствердили, що вони переглядали історичні записки й підручники і не майшли такого факту, щоб кабінет президентських секретарів збирався на засідання без президента і без його дозволу. Отже ризиком на таке, що Айтєнґер дав таку свободу своїм секретарям, які не давав до цієї жаден президент. Знов інші відмічують інший факт, а саме той, що жаден „модерний“ президент не виявив жадної поваги і приязні для Конгресу, як Айтєнґер. Він не вступав в партійні непорозуміння, ні не відповідав на такі атаки конгресменів, які стосуються виключно прав президента. З такої поведінки дехто витягав висновок, що це признає слабкість Айтєнґера, як президента.

Відомо, що такі „сильні“ президенти, як Джексон, Лінколн, як обидва Рузвельти, безупинно попадали в спір з Конгресом і часто вели з ним боротьбу, щоб довести до вирішення якоїсь справи так, як вони її заглянували. Спостереження вказують теж на факт, що в часах світової кризи засада рівноваги між поодинокими ділками уряду звичайно заломлюється в користь прерогатив президента. Прихильники Айтєнґера, які заки в ньому проголошені виклики Америки на адресу Совєтів, з'ясували поведінку президента супроти Конгресу у такому навіслюванні:

Промова Айтєнґера з викликом до Совєтів у справі миру піднесла незвичайно високо престиж Айтєнґера. В цій важливій справі Конгрес, без уваги на партійні різниці, солідаризувався з президентом. А це вже признає президенту повноваження, в цій країні й в світі.

Промова Айтєнґера з викликом до Совєтів у справі миру піднесла незвичайно високо престиж Айтєнґера. В цій важливій справі Конгрес, без уваги на партійні різниці, солідаризувався з президентом. А це вже признає президенту повноваження, в цій країні й в світі.

Д-р Дмитро Бучинський (Мадрид)

„ГЕРОІЧНА ЦЕРКВА
УКРАЇНИ“

Нещодавно у видавництві „Після“ (Періодикс і Ліберос) в Мадриді, Іспанія, появилася книжка на 160 сторінок малої вісьмки з апбратною церковної влади, і окремих благословенням для авторів від архієпископа Толедо, Примаса Іспанії, Кардинала Пія і Данель. Книжка озголовлена „Мовчазна Церква“, а її автор це Проф. Хоае Марія Могодано Гернандес, секретар „Т-ва Олімпіади над Університетською Молодістю“, що підписується також нашими студентами.

На 32 сторінки з ситуацій на карті релігійного переслідування за залізною заслоною на якій, частинно, зазначена також наша Батьківщина.

Автор завад собі багато трудів збираючи та упорядковуючи різноманітний матеріал, і треба сказати, що труд його не даремний, бо його праця, хоч яка вона, здавалося

віді на ті статті, в одному випадку болгарська цензура викинула деякі місця з тих дискусій, так що одночасно нашого двотижневика появилася з білими вікнами. Бачучи до чого веде така поведінка, ми почали ігнорувати та не відповідали на запитання в болгарських газетах. Згодом болгарські газети перестали на нас нападати, а натомість траплялися випадки, що адміністрація, яка в Канаді, здається до „Канадського Фармера“ та ще до якихось редакцій.

Винустивши в світ нашу ластівку, ми очікували реакції на її появу з боку болгарського громадянства. І реакція та прийшла, двоюродного роду, прихильна на загал, але траплялися випадки, що повертано нам нащ часписів, не раз з дуже різкими зауваженнями, чому адресат не хоче його читати. Були це скрайні русофіли, які закидували нам, українцям, що ми прихилилися до завоювання мити Росії. Почали появлятися в деяких болгарських газетах дописи проти нас, а коли наш урядовець, скочив під псевдонімом „Долган“, писав дуже ідіди відповіди на ті статті, в одному випадку болгарська цензура викинула деякі місця з тих дискусій, так що одночасно нашого двотижневика появилася з білими вікнами. Бачучи до чого веде така поведінка, ми почали ігнорувати та не відповідали на запитання в болгарських газетах. Згодом болгарські газети перестали на нас нападати, а натомість траплялися випадки, що адміністрація, яка в Канаді, здається до „Канадського Фармера“ та ще до якихось редакцій.

жадною фальшивою „високою політикою“, на яку хворіють сьогодні вчені й невеликі мунди Заходу, а писав свою працю, як видно серцем і душею, намагався розібратись у запутаних, фальшиво пропагандованих, питаннях нашого Сходу і відкрити, як своєю працею доказав, що навіть у тяжких питаннях можна бути видержаним, можна віддати поволу від правди.

Праця п. Могодано єдина цього роду, що в ній відступив від фальшивої транслітерації наших імен, привів та географічних назв, а всіх їх транскрибує так, як вони звучать у нашій мові, так у тексті, як на ситуаційній карті. Це велика користь в еспанській транскрипції, яка звичайно пише за звученням австрійською, німецькою, французькою, московською, польською та великими іншими тільки не за українською.

Своєю коректною постановою й об'єктивністю думки п. Могодано доказав, що при добрій волі можна все зробити, можна зрозуміти найтонші, нераз дуже дразливі справи для наших сусідів, а цим самим він вказав навіть нам, може не всім, а богузнам, що тікають перед власною тінию, бо бояться сказати про себе правду, щоб нею часом не вразити кого-небудь з наших сусідів.

Може нас вражати такий факт в книжці п. Могодано, що нашої Церкви з її польськими кривавими жертвами, у порівнянні до жертв інших народів уярмлених Московією, присвячено відносно мало місця. Почуваємося до обов'язку, не брати в обуров автору, бо він її не потребує, але пояснити чому воно так сталося.

Це наша вина! Автор довгий час збирав матеріал між студентами всіх національностей, просив їх подавати йому відповідні записки по питаннях, що його цікавили. В нас взагалі питання нашої Церкви не є популярне, ми не знаємо її Полуготи, її світських моментів впродовж десяти віків, бо не доцільно її значення в нашою національну - політичну життя. Ми не даємо собі справи, що Церква в житті кожного народу глас першокласну, найважливішу роллю, коли розглядати духове життя одиниці й спільноти.

Коли добре приглянемося нашою історичною життю, то мусимо побачити, що тоді, коли наша Церква була сильна, тоді був сильний теж і наш народ, тоді в нас була така титанічна сила, що ми могли рівночасно бити поганців і ставити сильний опір нашим християнським сусідам.

Западала наша Церква — вичерпувались наші духові сили, а разом з ними зараз же наступали фізичні немоці.

Це добре розуміли і розуміють наші сусіди, поляки й москалі, і треба сказати що до нашого національного організму вони стали добиратися через нашу душу, на сторожі якої стоїть Церква.

Так було в часах перед Берестейською Унією (1596), так було по 1654 році, так було по розбораз Польщі,

до Праги, а в 1920 році було нас тільки трьох: Драгомирецький Степан як управитель, а та Микола Лаврик.

Ще хочуть згадати про дві свої поїздки, як дипломатичний кур'єр, в році 1919, раз до Вінниці, а другий раз до Відня. — До Вінниці їхав через Букарешт-Гальм-Берегово - Мукачів - Стрий-Ходорів - Тернопіль - Проскурів-Вінниця. В Букарешті був нашим послом спершу проф. К. Мацієвич, а опісля д-р Галаган М., що мусів кидати свій пост українського представника в Букарешті, коли на Угорщині прийшли до влади більшовики на чолі з Вєля Куном. Згадаємо, що послами в Атехах у Греції були спершу проф. д-р Ф. Матушевський а опісля д-р Модест Левинський, з якими ми були у сталому контакті. В Царгороді послом був, здається, Лотоцький.

На станції Вінниця, коли я вже вертав до Софії, трапився мені прикрий випадок. Щоб дістатися до вагону поїзду, треба було звести формальну битву. Між всією публікою був я один прихильник відгягненні, отже впа-

так було за окупації московської, австрійської до першої світової війни, так було в часі розпарцелювання Української Держави між п'ятьох євсідів-загарбників, так сталося в роках 1944-1952, коли бійшов за українську душу.

Шлях нашого поневолення починався ішов від поневолення нашого духа, що рівнозначне з переслідуванням нашої Церкви.

Питання це та його важливість дуже добре розуміють західноєвропейські народи й не диво, що вони, бажаючи пізнати нас та нашого духа, дуже часто не цікавляться цим, що ми привикли називати політикою, а винищують нас про нашу Церкву.

Це часто знеохоче, підсуває нам різноманітні динні думки. Мовляв, це справи, коли не маловажні то другорядні. Наслідок такий, що цього важливого питання не вивчаємо і не можемо інформувати об'єктивно й вичерпно зацікавлених чужинців; через те ми самі змушені нашу інформацію, про нашу Церкву, про її криваву боротьбу, про її переслідування, чи стисліше кажучи про наше власне переслідування, зводити до примітивізму, бо не вміємо подати суттєвих аргументів.

Так ставився теж і з інформацією для п. Могодано. Не думали на нікого згадувати пальцем, бо це нам нічого конкретного не дасть, але ствердимо, що це загальна хвороба нас усіх.

В книжці п. Могодано, окремими підрозділами підкреслені такі моменти переслідування нашої героїчної Церкви: 1) Вступ — де говориться про примування нашої Церкви в мандриці сторіч. 2) Більшовицьке переслідування „добровільне об'єднання“ з російським православ'ям. 3) Переслідування і ліквідація Української Католицької Церкви по світовій війні. 4) Московський патріархат, політичний інструмент. 5) Сучасна ізоляційно-мученицька Спескоп-мученицька. 6) Українські Єпископи-мученики. 7) Духовенство, вірні та католицькі інституції. 8) Ліквідація монастиря ОО. Висілля на Черній Горі, колом Мукачєва (Карпатська Україна). 9) Мученицько-Мукачєвський Єпископ Д-р Теодора Ромжі.

Д-р Богдан Сотник, Торонто, Онт.

Росія, росіяни чи Московщина, москвини?

Не беручи до уваги чужини — наша преса а то навіть наукові твори на означення північного сусіда України вживають назви — Росія, росіяни чи „русси“. Ми до цього привикли та не здасмо собі навіть справи, що це з історичного погляду — фальшиво, а з національного — шкідливо.

Не важко вивести походження слів — Росія, росіяни, російський чи „русский“. Всі вони походять від „Русь“ — колишньої славної княжої держави, що становить частину а то й основу української державності.

Північному сусідові України на руку так у минулому

багато втратили на своїй вартості.

Вертається прийшлося через Словаччину-Підкарпатську Русь-Україну - Румунію. Ночував я в Берегові, тут зустрів я двох бушів Українських Січових Стрільців, привітав їх як своїх сусідів, пригадаючи, що один з них був суддею а другий директором гімназії. На границі Румунії за станцією Гальм треба було окупатися коштом 500 корон румунською урядовцею, щоб можна було через границю перевезти чужу валюту. Позатім я щасливо вразився до Софії, привіз 130,000 корон, які опісля вдалося Драгомирецькому замінити за рівно ж безвартісні лєва та в той спосіб дати можливість проінформувати нашою посольству один рік.

З початком 1921 року, коли вичерпувались наші матеріальні засоби, а та Лаврик вихитав зі Софії та через Букарешт — де це було наше представництво — Чернівці. Снитин дістатися щасливо до Тарнова, центру УНР. Я побачивши відносини в Тарнові та взагалі у світі, подав за домію до недалекого Кіровограда на Лемківщині, а отримавши від одного знайомого солтиса на Лемківщині посвідку, що я був в Польщі, що це в 1919, я легко включив себе між громадяни тої молоді держави, закінчив свої правничі студії та став адвокатом у Коросні та Дукалі на Лемківщині. (Кінець)

МАВ-МАВ

(Від нашого кореспондента з Лондону)

Продіє проти тайної терористичної організації Мав-Мав і її провідника, що звється Джоом Кенітта, закінчився засудом для Кенітта на 7 років каторги. Процес Кенітта у малому місті Кені-Капелгурті — став довгий час в центрі уваги преси Великої Британії і викликав дискусії на публічних сходинах і в парламентах. Опозиція використала процес Мав-Мав у парламентах і в пресі зокрема проти міністра колоній Літлтона, якому закидали незручну тактику, що може привести до катастрофи довготривалу працю англійців у їх африканських володіннях. Відомий оборонець покритих, посол - соціаліст Феннер Броквей, написав книжку про Кенію і ставив тяжкі обвинувачення для колоніального режиму в цій країні. Конгрес народів для боротьби з імперіалізмом, до якого належить Ф. Броквей як його голова, ухвалив свої резолюції і домагання в справі Кеніі.

Кенітта і Мав-Мав... Джоом Кенітта належить до небагатьох європейців, які вийшли із племені Кікую. Він учився в Лондоні, був теж у Москві. Написав дуже цікаву книжку про Кенію, звичайно народів колонії та господарські відносини в цій країні. В Кеніі сталася господарська революція, бо в цій країні з'явилися англійські фермери з своїми модерними способами агриної культури, до якої кенійці ще не дошли. Плянтації кави і інших цінних продуктів, дають великі прибутки для білих, але місцеве чорне населення мало з того користа, бо платили для чорних робітників мінімальна. Тубільці втрачали багато землі, яку вони вважали за свою, на користь білих. Як твердить посол Ф. Броквей, основна причина руху Мав-Мав лежить у господарських відносинах, а не в расовій ненависті. Адже ж навіть ті з кенійців, що покінчили школи в Англії, не могли знайти для себе відповідної праці на своїй землі. Так у приватній колонії створено „інтелігентний пролетаріат“, який думає, міркує, читає і шукає виходу.

Християнство ще не охопило своєю цивілізаційною організацією населення Кеніі. Поряд з християнством живуть стародавні місцеві боги і злі духи. Тому що християнські місіонарі білі, між чорними тубільцями нема до них особливого прихильності. В цих напружених обставинах невиспуге око Москви знайшло для „своїх впливів“ добрий ґрунт. Зносини кенійських противників Британії з совєтською численною місією в столиці Абесінії розвинулися після II Світової Війни дуже широко.

Тайна організація серед племені Кікую — Мав-Мав — почала діяти проти білих в Кеніі терором. Це свого роду „коллапсина“, бо члени Мав-Мав рідко уживали огнестріляної зброї, більше орудували „довгими ножами“. Жертвами цього терору Мав-Мав загинуло багато білих і чорних, що не були згідні з цими методами боротьби своїх земляків.

В організації Мав-Мав діють ідеї політичні, господарські і релігійні. Тексти прислги членів Мав-Мав — це заклинання і присяги ненависті до колоніальної влади. Джоом Кенітта має великий авторитет між своїми земляками, особливо в племені Кікую.

Процес Кенітта закінчився. Однак цей рух тубільців не припинився. Лондон шукає способу, як привести відносини в Кеніі до норми. Земельна реформа, поліпшення господарського стану тубільців, освіта і культура — це ті засоби, що можуть повести країну вперед. „Хіба результати, як ясла повні?“ Це розуміють у Лондоні і безперечно знайдуть шлях до нормального розвитку і поступу в Кеніі.

І. А.

Україні намічується — „Малоросія“, „малоросі“.

Після лавський договір 1654 р. та катастрофа під Полтавою 1709 р. принципіально національне життя на Лівобережній Україні. Парський уряд підпорядкував собі весь адміністративний, судовий та фінансовий апарат, впровадив спеціальну економічну політику, зрівняв козацьку старшину з московським дворянством, насильно переселив ремісників та вчених з їх правдівської землі в Московію та зніс політичну автономію козаків. До цього всього царський указ 1720 р. про заборону українського друкованого слова прибрав на шийді. Німецький історик А. Шмідт у розділі „Україна“ в творі М. Серігга „Західна Росія в свою значення для розвитку середньої Європи“, вид. Тайбер, Лейпциг-Берлін 1917 р., стр. 149, стверджує, що цар Петро I, після полтавської битви, розпочав негайно русифікацію „Малоросії“. Цю назву надав він Україні, щоб означити її як складову частину Росії, яку то називали (Росія — прим. Б. С.) приділили він державі Москвинів.

Український народ був змушений замахати своєю давню назву — Русь, руський, бо цю стару назву, якою оповиті багате минуле українського народу, присвоїли собі московські царі.

В згаданому творі М. Серігга на стр. 140-141 читаємо далі: „Так само як московський уряд... заперечує українську мову так теж московське історіографічне обікрало український народ з його історії. Київська доба, що як відомо розтагастя від приходу варягів до наскоку татар, нема нічого спільного з історією Москвинів чи Великоросії, а є лише історією-повстання (початку) українського народу та держави“.

Назва „великоросі“ виринула у світі в XVIII-тому столітті, а до цього часу Європі знала тільки назва (Закінчення на стор. 3-тій)

Д-р Юліан Нальсник

ПЕРШЕ ПОСОЛЬСТВО
УКРАЇНИ В СОФІІ

(6)

Може й ми деяких переконали, однак такі запеклі русофіли та слав'янофіли, як згадуваний Христо Бобчев, голова слав'янофільського товариства у Софії, при зустрічі з нами все дивувалося, що ми не хочемо йти разом в Росію та цілим слав'янством, хоч ми йому говорили. Й він сам миг про те переконати з відповідних уступів нашого двотижневика, що українці найбільше лиха зазнали від своїх двох слав'янських сусідів, а саме від поляків та москалів.

Він, однак, твєрдив та вів, що все те зміниться, а з часом слав'яни, як різні брати, будуть панувати в Європі. Відказав не довів в теперішніх часів, щоб переконатися, яке то життя мають слав'яни відколи ними керує за вказівками Страшимірова

та Шишманова. Той останній з часом щораз частіше до нас заходив, хоч з початку бокував від нас. Його зліки відчували більшовики, як прийшли до влади в Болгарії, бо він був за часів німецьких болгарських міністрів закордонних справ. Попитали ми наш двотижневик теж й загранично до наших Посольств, до ЗДА ми посилали до редакції „Свобода“ та „Народної Воли“, а в Канаді, здається до „Канадського Фармера“ та ще до якихось редакцій.

Винустивши в світ нашу ластівку, ми очікували реакції на її появу з боку болгарського громадянства. І реакція та прийшла, двоюродного роду, прихильна на загал, але траплялися випадки, що повертано нам нащ часписів, не раз з дуже різкими зауваженнями, чому адресат не хоче його читати. Були це скрайні русофіли, які закидували нам, українцям, що ми прихилилися до завоювання мити Росії. Почали появлятися в деяких болгарських газетах дописи проти нас, а коли наш урядовець, скочив під псевдонімом „Долган“, писав дуже ідіди відповіди на ті статті, в одному випадку болгарська цензура викинула деякі місця з тих дискусій, так що одночасно нашого двотижневика появилася з білими вікнами. Бачучи до чого веде така поведінка, ми почали ігнорувати та не відповідали на запитання в болгарських газетах. Згодом болгарські газети перестали на нас нападати, а натомість траплялися випадки, що адміністрація, яка в Канаді, здається до „Канадського Фармера“ та ще до якихось редакцій.

ВРАЖЕННЯ НЕПОЛІТИКА ІЗ ЗУСТРІЧІ 3 АМЕРИКАНСЬКОЮ ДЕЛЕГАЦІЄЮ

Пішу цю статтю свідомо з великим опізненням, щоб у читача не викликали враження, що ці мої завадки з тільким вислідом хвилює безпосередніх настроїв, а не результатом спокійного, зрівноваженого передумування.

Вже літом минулого року розійшлася по українських середовищах вістка, що до Європи має приїхати офіційна делегація найвищої репрезентативної установи нашої еміграції в Америці, а саме — Українського Конгресового Комітету. І раніше, мали ми вже нагоду зустрітись тут із представниками старої еміграції в "Єдиненні Держав", але офіційної делегації українського "парламенту" за океаном ми ще не оглядали. Являче, це цілком зрозуміло, що в моменту, коли появилися ці чутки, навізували до них різні гіпотези, шукали відповіді на запити, чому саме ці представники рішилися, заглянувши на наш континент та навізувати контакт із тутешніми колами. Давалися навіть чути голоси на підставі інформацій з Америки, що "приїждять нас продавати". До таких комбінацій не треба приналежувати надто великої ваги, бо в напружених умовах емігрантської психіки найбільша нісенітниця може зустріти відповідний резонанс.

Врешті після довгих здогадів, "приїдуть — не приїдуть", з'явився, як Іоанн Предтеча — редактор Душини. Своєю безпосередністю, живою вдачею, зробив він особисто на мене та багато одиниць із мого оточення симпатичне

лад в першу чергу матеріальні засоби недавнього воєнного, що арешти решт у обох світових війнах був в дійсності одиноким спричинником національної катастрофи та жалкої руїни Німеччини. Другим прикладом служить нам російська еміграція, яка, не маючи ані матеріальних, ані ідеологічних підстав для своєї активної участі в психологічній війні, але спираючись на індивідуальних зв'язках, зуміла захопити провід у цілій східній політиці та використати чужі джерела для власних національних цілей.

Українська еміграція має і матеріальні, і моральні підстави для включення себе, як один із найважливіших чинників в антибольшевизмському фронті. Вона розпоряджається мільйонною еміграцією, яка в цілості стоїть, стояла і буде стояти на позиціях, ворожих теперішнім комуністичним Сходу. Ідеологічно усі українські партії у своїх програмах підкреслювали якнайбільше своє негативне відношення до російського большевизму. А помімо цього, світ нас не знає і не хоче знати, з нашим потенціалом не рахується й, замість притягнути нас до якнайактивнішої співпраці, живнає у своїй боротьбі зі Сходом засобами, часами дуже сумнівної вартості. І тут поставив собі проф. Добрянський неелегічне завдання промовити до сумління близького йому американського світу його власною мовою (у переносному значенні цього слова) і таким способом придати Україні в майбутніх світових подіях таке місце, яке їй належить належати. Чи концепція проф. Добрянського була правильна, покаже найкраще майбутнє, на кожний випадок треба підкреслити, що мотиви його виступу були правильні. Такими самими мотивами керувалися до такої самої мети прямували інші члени делегації, як п. Галичина, що типологічно сильно відрізняється від свого колеги Добрянського. Від Галичини віс ще духом українського красноріччя зі специфічним запахом галицької землі. І це не диво, бо Галичина уже в дорозі до вітчизни — Європу, шукаючи для своїх здібностей, для своєї енергії відповідного поля праці. Спокійний, зрівноважений, мав він більше зрозуміння для ходу думок його земляків, які покинули рідну сибирь, жили на чужині, але в українських таборах, свого роду "геттах". Немас сумніву, що п. Галичиною куди легше було знайти

Концерт хору „Думка” у Філадельфії (Солісти В. Кіпа й М. Мінський).

Відома, що від непам'ятних часів найбільш улюбленою й популярною діяльною музичного мистецтва серед українців є ділянка хорового співу. Як італійці є народом сольового співу, так українці залюбки співають хором. Тому теж ніколи не бракувало в нас хорів, чи пак гуртків, які себе хором називали. Та чисельність цих гуртків рідко коли йшла в парі з їх якістю й за останні півстоліття справді добрі українські хори можна б порівняти на пальцях однієї

руки. Особливо сумно представляється хорово справа серед нашої еміграції в Америці, де за час свого перебування, себто впродовж останніх п'ятнадцяти років, автор цих рядків не чув ні одного справді доброго українського хору, який існував би й працював би як постійно організована одиниця. Во два, чи три виступи хорів ньюйоркської округи під керівництвом Кошича, не мали, на жаль, характеру постійності, тільки спорадичності, будучи зовсім випадковими імпрезами. Тому з правдивою приємністю можна ствердити, що музичний хор „Думка” з Нью-Йорку, який виступив з концертом у Філадельфії 11 квітня ц. р., це хор, який заслужив на пошану й повне припознання як справжній музично-музична одиниця. У ділянці мужеск хорів „Думка” наразі достойно заповнила цю прогалину, яка в ній існувала. Коли б заповнилася подібна прогалина й в ділянці жіночих хорів, то можна би з задоволенням ствердити, що разом з декількома фаховими передовими українськими композиторами, яких доля занулила до Америки, та разом з низкою досконалих інструменталістів маємо тут ще й першорядні хори.

„Думка” це хор, який своєю дисципліною й зіспіваними, почутим ритмом й фразою, своїми здоровими, свіжими голосами, своїм захопленням й ентузіазмом дає диригентові можливість справжньої, солідної праці. А коли диригентом з людьми з музичним смаком та свідомою, що значить добрий хористський спів — а таким є диригент „Думки” п. Олександр Микитюк — тоді, в результаті, й мається до діла з хором, який слухалося на згаданому концерті з правдивим зацікавленням і з правдивою приємністю.

Можна б висловити деякі побажання: наприклад, більше соковитого, повного, могутнього звучання других басів; більшої позеркисливості других тенорів, що дало б кращу рівновагу в загальній гармонії; можна б інколи побажати чистішої, чи пак гострішої інтонації (Хор Паломника Вагнера, Кант Леонтовича!) та більшої різноманітності динаміки у „крещендо”. Можна б теж висловити деякі побажання щодо програми. Передовсім хотілося б мати в ній бодай одну групу оригінальних творів передових сучасних українських композиторів. Добрий хор, як і кожний добрий артист, мусять до деякої міри бути й

виконувачем і виконувачем публіки й впливати на її музичний смак та його переважувати. Вчти нашу публіку слухати сучасну музику загальну, а сучасну українську зокрема, вчти знаходити в ній цінності й красу, це одне з найважливіших завдань кожного виступаючого артиста, чи мистецького гурту. Тому й виконувачі деяких творів з Богу-дякувати минають доби нашої галицької музики, яку репрезентували „Діти дрібна”, „Гуляй”, „Т. п.”, в наших часах, на думку автора цих рядків, є адекватним й зайве.

Усі ці доброзичливі зауваження в ніякій мірі не зменшують цінності та приємності концерту „Думка” й його диригента. Іх праця й мистецькі осяги — знамениті. Браво! Сучасну українську музику виконували в згаданому концерті два солісти, п. Кіпа й п. Мінський і за обома їм належить окреме припознання. П. Кіпа грав твори Косенка, Ревуцького й прегарний „Прелюд” Фоменка (а описав й твори Чайковського, Листа й Шопена); п. Мінський співав арії з опер Фоменка, Рудницького й Костенка, та народні пісні Балтаровича, Ревуцького й Фоменка.

В. Кіпа, це без сумніву один з двох-трьох наших найкращих піаністів. Отже розуміється само собою, що його технічний апарат досконалий. У цьому концерті він показав його в повному блиску, тим паче, що майже всі твори були суто — віртуозського характеру. Про межі піаністичної індивідуальності В. Купи можна б говорити більше, почувши його в ширших рамках його власного концерту з більш всебічною програмою. Та й тоді, коли він мав би до розпорядження інших фортепіано, які ці два зовсім неможливі, які були в залі згаданого концерту у Філадельфії! Факт, що й граючи на них п. Кіпа представив блискуче, свідчить про високу якість цього піаніста.

Серед низки „нових” співаків, що приїхали в останні роки до Америки, Михайло Мінський вирізняється стилем виконання. Він повний пристрасного темпераменту, захоплення, розмаху й драматичного нерву — прикмет, так необхідних для доброї інтерпретації, а, на жаль, такі рідкі у наших співаків й співачок! Голос Мінського ще не осягнув повного розквіту; у „Форті” він напевне набере в майбутності більшої насиченості й згущення. Його „ліана” м'яка, добре оперті, а вся скала голосу добре авірівана. Коли до цих прикмет додає ще й культура, набута під проводом фахівців на досконалих взорах

Антін Рудницький.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. СОЮЗУ!

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦІ!
ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ВІДІЛІВ УНІОЗУ:
45, 62, 83, 105, 116, 128, 156, 163, 173, 189, 227, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375-383, 388, 397, 422, 430, 479.

ОКРУЖНІ ЗБОРИ
вище поданих відділів відбудуться
в НЕДІЛЮ, 26. КВІТНЯ 1953 Р.
в год. 2-й по полудні
в домі У. А. Горюха, 847 Н. Френклін вул.
Філадельфія, Па.
На зборах повинні явитися всі урядники відділів, а також запрошені члени УНІОЗУ, які цікавилися організаційними справами. С. багато важних справ.
За Уряд:
Д-р В. Галай, гол.; О. Вайка, секр.; С. Чорномал, кас.; О. Штогрин, Головна Радна.

УВАГА! ВІЛМІНГТОН І ОКОЛИЦІ!
ЛІГА УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЧЬКОГО МОЛОДІ У ВІЛМІНГТОНІ, ДЕЛ.
улаштує:

ПЕРШУ ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ
В СУБОТУ, 25. КВІТНЯ 1953 Р.
о год. 7-й вечором
при 608 S. HEALD STREET, NICHOLAS CLUB.
Добрий буфет. Вступ 75 центів.
Музика Івана Саргоніського.

УКРАЇНЦІ! ЕЛІЗАБЕТ, НЮАРК, ДЖЕРЗІ СІТІ, БАБОН, ІРВІНГТОН, ГІЛСАНД, ЮНІОН, ЛІНДЕН, ПАСАК!
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ „САМОПОМІЧ”, ВІДІЛІ В ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.
повідомляє, що

В СУБОТУ, 25. КВІТНЯ 1953 Р.
о год. 7:30 вечором
відбудеться
В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
при вул. 214 Фултон в Елізабет
КООПЕРАТИВНА НАРАДА
в справі осучаснення фінансово-кредитової Кооперативної (Federal Credit Union) в стейті Нью Джерсі з відділами Ньюарк, Пасак, Джерсі Сіті, Елізабет.
На нараду запрошуються Українське Громадянство, члени О.У.А. „Самопоміч”, представники товариств, організацій, парохій, нечленів з давньої і нової еміграції та українську молоддь роджену в Америці з Елізабету й з доколических місцевостей. — Управу О.У.А. „Самопоміч” в Елізабет запросять на нараду представників Головної Управи „Самопоміч” з Нью-Йорку, представників Кредитової Кооперативної з Нью-Йорку, представників Федерал Кредит Юніон Ліги з Нью-Джерсі та представників з доколических місцевостей.
Управа О.У.А. „Самопоміч” відділ в Елізабет.

УВАГА! УКРАЇНЦІ МЕТРОПОЛІ ДІТРОЙТ! **УВАГА! ВІДІЛІ (ФІЛІА) УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ**
повідомляє ВШ. Громадянство, що

ВЕЛИКИЙ ВЕСНЯНИЙ ПІКНІК
відбудеться
в НЕДІЛЮ, 14. ЧЕРВНЯ 1953 Р.
в АРКАДІЯ ПАРК, ARCADIA PARK, Telegraph & Wick Rd.
У програмі: галери, українські національні танці, вибір королеви краси, скарби і чимало приємних несподіванок.
Місцеві українські установи просимо в цей день здержувати від улаштування всяких імпрез, щоб дати змогу якнайширшим кругам громадянства взяти участь і причинитися до розбудови Українського Народного Фонду, на що призначений чистий прибуток. — Слідкуйте за наступними оголошеннями. Комітет.

Росія, росіяни чи Московщина, москвини?

(Закінчення зі стор. 2.)

„москвини”, бо навіть за словами проф. Г. І. Вєдєрмана в творі „Угорські рутени, їх простір замешкання, їх надбання й їх історія”, друга історична частина, І-й зшиток, Інсбрук, Австрія, 1867 р., стр. 18, „не сполучується зовсім з цим словом (москвини) — прим. Б. С.) поняття справжніх славян”. „Тех Наполеон І, котрого бистрий ум рідко коли ошукував, визнає як відомо великоросів за замаскованих татар”.

Французький твір Рено — „Европейське питання й т. п.” (Regnault — „La Question europeenne etc.”) на 2 та 3 стр. поміщує: „Останньою на натиск московського уряду вперше впровадити в європейське мовне користування й назву „москвини” постійно випирати словом „великороси” — опиралася французька свідомість. Руссо та Мірабо протестували рішуче проти цього”.

Повище наведені факти цитат учених чужинців говорять самі за себе. Присвоєння собі Московщиною давньої української назви „Русь” з її державницькою

традицією завдало важкий удар українству.

Після першої та другої світових війн прибуло багато московських істориків так на землі західної Європи як на суходолі обох Америк. Тут вони своїми „історичними” творами та доказами здобували світову опінію для імперіалістичної Московщини, обожню — білої чи червоної.

Завданням української науки на чужині є освідомити належно чужинців про історію України та Московщини, а перш за все оминути — будить часописна стаття, наукова розвідка чи твір (хба, що ходять про цитати чужих авторів) — користуватися назвами — Росія, росіяни, російський, „русский” чи руський та т. п., а привертати на окреслення північного сусіда України його давню назву — Московщина, Московія, москвини, москвинський й т. д. Вказаним було б теж не утворювати назв „Московщина” з „Москвою” та протинво. Московщина, це держава москвинів. Москва — столиця Московщини. Москвин — громадянин Московщини. Москвин — житель Москви. При цьому до речі згадати, що часто живинна назва „москаль” на означення москвини неправильна, бо слово „москаль” означає в народній мові також московського воєнка — „салдата”.

Послідовним користування цими назвами ми зможемо з часом відмежувати себе від „общє-русского” народу та пригадати світовій опінії й колишній думки про існування окремих націй — української та московської, які не мають нічого спільного.

Послідовним користування цими назвами ми зможемо з часом відмежувати себе від „общє-русского” народу та пригадати світовій опінії й колишній думки про існування окремих націй — української та московської, які не мають нічого спільного.

Увага! Відділи У. Н. Союзу в Нью-Йорку!

В П'ЯТНИЦЮ, 24. КВІТНЯ 1953 Р., о год. 8:00 веч.
в приміщенні Т-на „ДНІСТЕР” (119 Ave. A)
відбудуться:

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

Відділів: 46, 66, 69, 117, 130, 184, 194, 203, 204, 298, 361, 391, 455, 457, 485 зі наступним порядком дня:
1) Справа участі Відділів У. Н. Союзу у відзначенні 20-ї річниці Голосу — Московського Народовіствства в Україні
2) Справа відкриття „Союзівки”
3) Справа відгуків кампанії до 60-літнього Ювілею Українського Народного Союзу
4) Висхідні організаційні справи.

Всіх урядників відділів м. Нью-Йорку запрошуються до обов'язкової участі в Окружних Зборах. На зборах будуть присутні: Головний Секретар п. Г. Герман та Головний Радний п. П. Кучма.

За Окружний Комітет:
О. Литвиненко, предс.
В. Никіфоров, секр. І. Сидор, кас.

Увага! Честер, Па., й околиця! Увага! СТАРАННЯ ВІДІЛІ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ в ЧЕСТЕРІ, ПА., відбудуться:

В НЕДІЛЮ, 26. КВІТНЯ 1953, о 2:30 год. по пол., в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ 4th and Ward Streets, Chester, Pa.

ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ

на якому головну доповідь на тему: „БОРІТЬСЯ ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ” виступить Д-р СТЕПАН ВІТВИСЬКИЙ, Керівник Ресурту Закордонних Справ Української Національної Ради та її Представник в ЗДА.
Просимо найширші круги Українського Громадянства взяти у вічу масову участь.
ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ.

Увага! Нью-Бронсвік, Н. Дж., та околиця! В СУБОТУ, 25. КВІТНЯ 1953 Р.

о год. 7. вечорі
відбудуться
в залі при 306 Сомерсет, Нью-Бронсвік,
ШИРШІ СХОДИНИ ВІДІЛУ УНКА
у зв'язку зі справою реорганізації Відділу.
На Сходинах виступить Представник Централі УНКА з Нью-Йорку.

До ласкової участі у Сходинах запрошуються всіх до-теперішніх індивідуальних членів Відділу, а всі Українські Організації Нью-Бронсвіку та околиці просяться вислати по 3-ох відпоручників від кожної організації.
Управа Відділу УНКА.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ І ВІДІЛІ В НЮАРКУ, Н. ДЖ., улаштує:

ПЕРШУ ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ
в суботу, 2-го травня 1953 р., в ЗАЛІ „ЧОРНОМОРСЬКОГО СІЧІ” при 308-508 — 18 Елєво в Ньюарку, Н. Дж.
Початок о год. 8. вечорі.
Гратинг оркестра проф. ВОЛОДИМИРА ТРИТЯКА.
Вступ \$1.00. Добрий буфет.

НОВІ ВИДАННЯ:

„В ЙОГО ТІНІ” — Нарис П. Сагайдачного \$0.75
„НОБЗАР” Т. Шевченка (нове видання) в надрісі \$3.00
Замовлення wraz з належністю надіслати на адресу: „СВОБОДА”, P. O. Box 346. Jersey City 3, N. J.

НОВИНА! НЮАРК, Н. ДЖ. НОВИНА!

ЗУСТРІЧ АРТИСТА-РЕЖИСЕРА ІОСИПА ГРІНЯКА З ГРОМАДЯНСТВОМ НЮАРКУ!
в суботу, 25-го квітня ц.р., о год. 7:30 веч.
в ЗАЛІ „ЧОРНОМОРСЬКОГО СІЧІ”, 506-508 — 18th Ave., Newark, N. J.
— відбудеться —

„ВЕЧІР ТЕАТРАЛЬНИХ НАРИСІВ”

У рамках цього вечора реж. Іосип Гріняк розкаже про український пореволюційний театр і ролі у ньому Леся Курбаса — творця „Береволя”...
На цю культурну імпрезу запрошують усіх Українців нашого округу
О.У.А. „Самопоміч” — Відділ у Ньюарку та Культурно-Освітній Клуб „Орлик” (27 Відділ У.Н.С.)
Вступ: 50 центів.

ДЕНЬ ЛЬОЯЛЬНОСТІ В НЬО ЙОРКУ

Український Громадський Комітет для Свободи Льоюальності в місті Нью Йорку, під протекторатом Українського Конгресового Комітету подає до загальної відомої, що:

1. На громадських зборах Українських Організацій міста Нью Йорку в дні 28-го березня 1953 р. вибрано Укра-

ПРАЦЯ

● HELP WANTED MALE ●

Потрібно
ДОСВІДЕНИХ ПОРТЕРІВ
та мужиків до навігаторів
підлоги. Голоситись:
ACE OFFICE CLEANING
307 — 5th Ave., New York
(near 31st St., Room 1414)

ПРАЦЯ

● DIVERSITY ●

Від 18 до 30 років. Легке паку-
вання, 40 год., 5 днів тижнево-
немає праці в суботу. Голоситись:
36 COOPER SQUARE
NEW YORK CITY
(біля Wamaker)

ДЯКОУЧИТЕЛЬ

Потрібно

ДЯКА—ДИРИГЕНТА,
який уміє провадити хор церков-
ний і світський. Приготува-
ти вистави та вчити дітей
української мови.

Писати до:
ST. VLADIMIR'S UKRAINIAN
ORTHODOX CHURCH
2280 West 11th Street
Cleveland 13, Ohio.

ПОМЕЩАННЯ

УМІЩОВАНА КІМНАТА

Телефон, ланцюжка, вікна від
1-го травня на Брукліні. (20 хв.
їзди до центру Нью Йорку).
Інформації: Тел. MA. 2-4017.

ВАКАЦІЇ

ВАКАЦІЇ над озером Budd

Lake, N. J., в гарній околиці, з
харчем або без. По інформації
кличте:
Mrs. PAULI NAKAR
Netsong 2-0212-R

REAL ESTATE

НА ПРОДАЖ дво-фамільний

з 11-ю кімнат, дві, дво-кор-
порова льота і сад з овеженні
деревинами, три гаражі на авт.
два біля до головної доріжки
(Penn. Station), один біля до
Shopping Disc. По ближчій ін-
формації писати до: J. Mrozick,
222 Penn Place, Linden, N. J.

Увага! До відома Відділам У. Н. Союзу:

1, 2, 7, 9, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 164, 186, 201, 228, 231,
242, 265, 305, 314, 333, 357, 365, 382, 426 і 429

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

згаданих відділів відбудуться

в неділю, 26. квітня 1953 р.

точно о 2-й годині по полудні.

в Клібовім Домі Св. Михайла, Савт Лігай Евепо,
ФРАКВІЛЛ, ПА.

Проситись всіх урядників вище згаданих відділів бути
присутніми на зборах. Зокрема проситись на збори урядни-
ків тих відділів, що не завжди беруть участь в окружних
зборах. Обговоримо справу Союзу, якої офіційно відкрит-
тя відбудуться в травні, а також з іншої справи до вирішен-
ня. Тому присутність представників усіх згаданих тут від-
ділів кінцева. На зборах буде присутній Гол. Предс. У.Н.
Союзу, п. Д. ГАЛИЧИН.

За Окружний Уряд:

Д. Капчула, предс.; В. Найдюк, заст. предс.;

І. Чепла, мол., секр.; О. Костюк, кас.

Увага! До відома відділам У. Н. Союзу

в стейті Огайо!

50, 71, 77, 102, 108, 112, 115, 119, 140, 165, 167, 180,
218, 230, 233, 235, 240, 251, 274, 279, 291, 295, 328,
334, 336, 348, 358, 364

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

В НЕДІЛЮ, 26. КВІТНЯ 1953 Р.

в год. 3. по полудні

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

2253 West 14th Street, Cleveland, Ohio.

Проситись всіх урядників вище згаданих відділів при-
бути на ці збори. Обговоримо справу Союзу, якої від-
криття відбудуться 30. травня. Також з іншої важкої справи
до погодження, тому не повинні забаркувати ані одного
представника вище згаданих відділів.

І. ЖЕРЕНЯК, Гол. Предсидка.

Д. ШИМАГАЛ, Гол. Предсидка.

Заступник гол. Предсидка.

Увага! Арізона, Невада та Нью Мексико!

Повідомляємо всіх Українців, що живуть в на-
ведених Стейтах про засновання В АРІЗОНІ

ВІДІЛУ УКР. НАР. СОЮЗУ

ім. ген. Тараса Чупринки

В інформаційних справах, допомогтих та

інших прошу голоситись до секретаря відділу:

СТЕПАН ГАНКЕВИЧ,

757 E. Polk St., Phoenix, Ariz.

В. Я. Коваль, гол.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нью Йорк, Н. Й.

Свячене Пластирият

Понад 700 осіб старшого

громадянства й пластової мо-
лоді взяли участь у спільно-

му Свяченому, влаштованому

Пластариютом при Пластовій

Станції в Нью Йорку, що від-
булося в двох великих залах

Менгеттен Плаза.

Святоку імпрезу відкрив

представник Пласт- Приятю

інж. О. Клофас, який приві-
тав зібраних, з'ясував цілі

та великодушно зустрічі та

сказав гостям побажання з

нагоди Воскресення Христо-
вого. Пластовий капелан о.

Побігунка відправив корот-
кий молебень і під спів при-

сутимий „Христос Воскре-
с“ посвятив паску й поблагосло-

вив зібраних.

В другій частині програми,

яку настробив словом від-
крив старша пластука Леся

Храплива, що сповняла

роль конференції, ст. пл. Я.

Федун продекларував „Пер-
ший Великдень на волі“ Ів.

Франка. Великодні гайки в

укладі пл. сен. Е. Гойдич,

пл. сен. Р. Петриня й п. Л.

Крушельницького на тлі де-
кораций українського села ви-

вели пластова молоді-юнаки

і юнаки в народних одя-
гах.

Після спільного свяченого

й імпрезової частини відбула-
ся під аранжовкою пл. сен.

З. Томкова забава з танцями

при звуках оркестру В. Босо-
го. Пластові новачки зава-

лялися в окремій залі під

проводом своїх виховників.

Треба з признанням під-

кресити громадський вчинок

п. Платона Стасюка, що по-

жертвував на свячене м'ясо

вартістю 400 дол.

Дохід із цієї святової вели-

кодиної імпрези призначений

на побут у літніх таборах не-

заможної пластової молоді.

(аб)

Свячене парафії св. Юра

В неділю, 12 квітня відбу-

лося свячене парафіан церк-

ви св. Юра в Нью Йорку. За-

ля в Ветовен Гол з трудом

помістила коло тисячки учас-

ників цієї успішної імпрези,

що складалася з трьох час-
тин: свяченого, концерту та

забави. Після посвячення тра-
пези гості заіли за столами.

а о. д-р Василь Ваврик, ЧС-

ВВ, керував як томастер

дальшою програмою. Промов-

ляли старші громадяни від

нової та давньої імміграції і

представники молодшого по-

коління: народженого в Аме-

риці і новоприбулого. Хор

церкви св. Юра під дир.

проф. Онуфрія відспівав

кілька релігійних і народних

пісень. Приспів було дивити-

ся, як парафіяни „без різни-

ці на час прибути до цієї

країни, сиділи при спільних

столах та дружньо пригду-

вали собі Великдень на Рід-

них Землях. Доброго настрою

не псувала навіть та обста-

вина, що було надто тісно,

та що не всі присутні могли

чути те, про що, може трохи

й задовго, говорили золото-

усті промовці на сцені.

Ставайте членами Україн-

ського Народного Союзу, а

тимчасові і співзасновники

14-ти мільйонного майна

організації!

3'їзд Союзу Земель Соборної України — Селянська Партія.

Секретаріат СЗСУ—СП повідомляє, що 3'їзд

СЗСУ—СП, призначений на 25-26 КВІТНЯ '53 р.,

відбудеться в Нью-Йорку в залі STUYVESANT

CASINO, 140-42 Second Ave. Поч. о 10. год. ранку.

На 3'їзд прибувають: а) члени і прихильники СЗСУ

— СП — делегати Осередків; б) запрошуються селяни і їх

родичи з усіх українських земель, без різниці віровизнання

та місця народження; в) делегати від інших країн розсія-
них українців; Німеччини, Англії, Канади, Південної Аме-

рики та Австралії.

Запрошуються почесні гості: а) Представники всіх на-

ціональних українських Церков і наукових організацій;

б) були члени Української Центральної Ради, Української

і Трудового Конгресу, Директорії; в) члени Уряду

Української Народної Республіки, Української Західної

Республіки, Кубанської Ради, Закарпатського Союзу і інш.;

г) Дипломати Української Народної Республіки; д) Генера-

ли, старшини й козаки всіх українських армій, а також

воїни патріотично налаштовані, що одержали науку і досвід

в чужих арміях; е) представники преси; ж) представники

українських громадських організацій та окремі громадські

діячі.

3'їзд відбуватиметься два дні: 25-го — Загально на-

ціональний з'їзд. 26-го — Справа організації.

Після закінчення прай-1-го дня 3'їзду, в суботу 26

квітня о 8-й год. веч. в той же залі, відбудуться Концерт

з участю відомих українських співаків: п. Євгенія Вини-

ченко-Мозогова та п. Л. Реймаровича. Акомпаніює п. Леся

ВАХНИНИН.

Всі додаткові довідки, як і довідки зв'язані з побутим

приїжджати можна дідати листовою: п. Д. МЕЛЬНИК, Нью

Йорк 8, Box 12, або Тел.: Spring 7-5917.

Організаційна Референтура.

Будущий курсант.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

ТАРЗАН, ч. 3052. Устійновання умов договору.

Степан Вукалич

ХТО Ж ПОСИЛАТИМЕ ПЕРЕДПЛАТУ?

Не знаю, як Вам, Шапови-

ничу, але мені так у-
же надійшли віді вітні заклики

наших часописів, наших га-
зет, та наших журналів до

патріотичної совісті, чи пак,
книшні читачів, що вже годі

видержати, годі змовчати...

Бо де ж такі: яку тільки

визми нашу газету до рук,
який тільки розгорніть миш

часопис, коли тільки розкриєть

наш журнал — зараз вам до

очей преться: „Посилайте

передплату“.

„Вирішуйте залегості“.

„Сплачайте за борг уван-
ня“.

Ці заклики бачите кожної

години, їх читаєте в кожному

числі, вони є на кожній сто-

роні... Це ж набрані вони жирним

шрифтом, ще й надруковані

грубими черенками...

І як тільки візьме нещас-
ний читач українську газету,

як тільки розгорніть українсь-
кий часопис, як тільки кине

поглядом на український

журнал — то перше, що ки-
дається йому в вічі — так це

оті ненависні заклики:

„Посилайте!“

„Вирішуйте!“

„Сплачайте!“

„Тяфі-і-і-і!“

Щоб вам плоскості Сталі-

на присягнути...

Так вони вже мені допек-
ли, оті заклики, так вже влі-

зли в печінку, що якби мені

попали під руки видавці на-
ших газет, або хочби їхні ре-

дактори, то й-бо, так налупи-